

عنوان مقاله:

واکاوی کیفیت استدلال فقیهان به قواعد عقلی در فرایند استنباط

محل انتشار:

فصلنامه فقه، دوره 24، شماره 90 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

احمد باقری - استاد دانشگاه تهران

راضیه سادات هاشمی علیا - دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق دانشگاه مذاهب اسلامی

خلاصه مقاله:

اختلاف گسترده در مسیله کاربرد قواعد عقلی در فقه، بیانگر ضرورت ضابطه مندی این امر است. قواعد عقلی حاصلتعلقل اند. احکام فقهی نیز اعتبارهای شارع مقدس هستند. قاعده استحاله اجتماع نقیضین ریشه بسیاری از قواعد عقلی دیگر است، همچون استحاله دور، استحاله تسلسل، استحاله توارد علل بر معلول واحد. فقیهان درباره کاربرد این قواعد در مباحث مختلف فقهی هم رای نیستند. این نوشتار با بررسی و تحلیل موارد کاربرد قواعد عقلی در فقه، درصدد ارایه ضابطه کاربرد قواعد عقلی در فرایند استنباط است. براساس یافته های این تحقیق، قواعد عقلی جز در مواردی خاص که ناظر به موضوع خارجی حکم شرعی است، در فرایند استنباط حکم فقهی موضوعیت ندارند؛ چه آنکه فقه جایگاه اعتبارات شرعی است و وجود اعتباری مبتنی بر نص، عرف، مصلحت و... در این اعتبار ملاک است.

کلمات کلیدی:

فقه، استنباط احکام، مبانی تشریح، قواعد عقلی، عرف، مصلحت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/835676>

